

CREU

Veiem aréls que votaran als altres lliberals, als lliberals d'en Barangé, Tardà i compafia. Aquesta colla de polítics fracassats, vells, caducs, semblen talment, en aquestes eleccions, que estiguin nets de culpa; semblen angelets ababats de despenjar-se del cel.

Res d'aixó. Són els de sempre; són la colla que han administrat Granollers durant trenta o quaranta anys, deixant una estela de deutes que's farà difícil pagar; són la colla que segueixen al seu amo, perquè aquest ha distribuït les caderes durant molt temps, i espera encare poder-les tornar a repartir; són la colla dels que tant aviat voten a un candidat carlí, com a un *Perico de los palotes* qualsevol, si'l senyor els ho indica.

En la diada d'avui, diuen que votaran a la «Lliga» i tiren en cara als seus contraris el que votin a un carlí, sense recordar-se que precisament fou l'amo, el propi Barangé, el que dient-se lliberal, va ésser elegit diputat provincial junt amb un carlí, en Pericas. Votaran als regionalistes, perquè els regionalistes no van amb en Torras; a pesar d'ésser aquests mateixos elements els que llençaren al públic l'històric anatema: *L'home funest*. I encare's diu que de la propia candidatura regionalista, en treuran un nom, per a votar a un carlí. Per què? Per a fer passar per la vergonya a Granollers de que apareixi'l candidat carlí amb major número de vots que tots els seus companys de candidatura. Per a després poder tirar en cara dels seus contraris aquest estigma vergonyós per a una població lliberal i republicana com la nostra.

Vetaquí'ls procediments que segueixen. Vetaquí'ls ideals que sustenten. Res que signifiqui amor a la Llibertat; res que enlaire el bon nom de Granollers. Res de feina constructora que, per altre part, no són pas capços de fer la.

L'història de la seva política, és prou coneguda per a que, emparant-se en els desacerts i encepogades de sos contraris, vulguin erigir-se altre volta en directors d'un poble que, per dissort, ha tocat i toca encare les conseqüències. La ferida encare no està tancada i jamai podran aparèixer als ulls del poble amb les mans nêtes, aquells que encare han de purgar les culpes que una devoció massa intensa a *Sant Roc gloriós*, els cobrí l'ànima.

I vagi tot aixó altre pels que diuen que fem el joc d'en Torras.

RÀPIDA

BLOQUEIG ELECTORAL — *En la llar vella, caduca, on se respira un aire corromput de sant conformisme, el bloqueig produeix son efecte.*

L'amor, la renovació, que és vida, manca en son esperit imbècil; egoista, mesquí, i voten contra consciència, degradats per son ànima traïdora, covarda, abocada a la pendent opresora del caciquisme. La recompensa, a aquests, és a voltes diner; per altres, és sols coca i aiguardent.

En la llar nova, que tot és vida, llum i alegria, s'hi presenta avui, el cacic, el burgès, el propietari a pidolar el vot, emparats per la sagrada amistat que l'home havia brindat a tots els del poble.

Aquesta mena de gent, que no reparen on

entren, encare que'ls consti que llur amic no combrega en ses doctrines, confonen l'amistat, el negoci i la política, com una mateixa cosa. A la primera negativa, declaren el bloqueig, per si poden rendir a l'orgullós per la misèria.

Però en la llar nova tot és inconmovible i no hi fan niu'ls desenganys; i amb més braó que mai's treballa; se rebel la contra'l bloqueig i's vota conscientment

¡Maleit sigui mil voltes el bloqueig electoral!

Amordaçat cobardement

Altre volta en Romanones s'ha declarat inepte per a regir els destins de l'Estat espanyol.

Moltes proves ens havía donat de la seva inutilitat i de la falta de confiança de que disfruta, però molt plenament ens ho ha vingut a demostrar amb el darrer tancament de Corts.

Després de procurar que'l diputat per la Catalunya digne, en Marcellí Domingo, aplacés la seva anunciada interpel·lació sobre la vergonya del Marroc i a l'enfront de l'enteresa d'aquest valent republicà, que no s'avingué als manejos del comte, a aquest no li ha quedat altre remei, per a fer lo callar, que tancar de cop les Corts, volent tapar així la boca que iradament, amb la santa violència de les grans rebel·lies, hauria proclamat ben alt els escàndols que la política monàrquica està portant a cap en les terres d'Àfrica.

El senyor comte no podia sentir les veritats que en Domingo li hauria tirat en cara, indignat pel què ha vist en el Marroc. Sabia molt bé, el senyor *minaire*, que s'esperava la paraula d'en Domingo i molt més, bé sabia que no parlaria pas combatent sistemàticament, sino que amb proves irrefutables li hauria parlat dels negocis del Marroc. I en Romanones no hauria sapigut què dir. Hauria hagut de callar: no com un covard, sino com un culpable. No per falta de valor, sino per falta de raó.

S'ha estimat més atacar les llibertats populars, tancant el Parlament, per a evitar la fiscalització dels seus actes. S'ha estimat més que li diguessin covard, que no pas altres paraules menys fines, però més adequades. I ha tancat les Corts fent ús d'uns drets que's concedeixen als governants quan no volen sentir paraules que'ls ofenen (?).

Però en Domingo no callarà. En Domingo no acostuma a deixar-se emmotllar. Té un caràcter massa lliure, per a que logrin fer-lo callar. Una santa indignació bull en el seu pit, ofegant-lo, i per çó l'ha de treure. Perquè és un republicà ferm; perquè no s'avé a les circumstancies acomodaticies, a les quals s'avenen molts espanyols i molts republicans. Ben clar ens ho va dir, el dia que'ns honrà amb la seva visita: «Som ciutadans que estem en guerra» Belles paraules d'un lluitador per la Llibertat i per la República.

I, què farà'l poble? Com are. El poble dormirà. El poble, està baldat i no sent els cops que'l blavejen. El poble, pateix fam; però fam de tot: de pà, de justícia, de llibertats; però calla estoicament, resignadament, com si no tingués ànima.

Com un fenòmen d'atavisme, sembla que fem el pas endarrera i anem als temps del feu dalisme. A quells temps dels senyors d'*horca y cuchillo*, arros dels cabals, vides i honres dels seus vasalls.

Fins quan durarà, aixó? ..

ESTEVE SARRÓCA

AIGUA FORTS

I

El meu amic Vilatorra, és un home de bé, un bon Jan, un bon pare de família i, sobre tot, un bon marit; tant bon marit, que encare no s'ha adonat que'l seu fill gran, un bordegaç d'uns disset anys, s'assembla molt a l'apotecari del seu carrer. Males llengües, d'aquestes que s'entenen estisorant honres i benestars, exàgeren la bonhomia del meu amic fins a l'extrem de dir que no s'enfada per res del món. D'aixó jo'n puc assegurar el contrari. Al meu amic l'empipa una cosa. Que li diguin que no és lliberal i li neguin les seves idees avençades.

Allavores, els seus ulls brillen, la seva cara engrogueix d'ira i'ls seus punys menacen, si pot-ser a coses abstractes, perquè no li agrada concretar mai. Diu que no's vol crear enemistats i que si així com s'està en un poble, s'estés a ciutat, ja hauria agafat la teia i hauria calat foc a tot arreu. Palaus, convents, temples, quartels, tot, tot ho arrassarà amb la teia destructora.

Si no fos per aquestes idees, que li han imbuït els mals companys, en Vilatorra seria un home d'ordre i aniria a missa cada diumenge i portaria la dona a sermó, si és que ella ho volgués.

Els diumenges, va al cafè, a fer el cigaló i a discutir, sobre tot a discutir; a semblar les seves idees per les taules de cafè; puix diu, que sobre'l marbre de les mateixes s'arrel·len i donen fruits.

De vegades pensa una cosa gran — com totes les que pensa ell — i va capficat pel carrer dret a la seva tribuna, gosant ja amb els futurs crims que llençarà en defensa de la tessi que tot just el seu cap concebeix.

Arriva al cafè; va per badar la boca, i calla. Què fa, que resti mut? ..

En Vilatorra — el meu amic — té una flaqueza. És idòlatra del cacic del poble. Un *fulano* que amb la seva *labia* fa veure'l blanc negre i conxerteix a gent baixa en prestigiosa, va conquistar-li les simpaties, convertint-lo en un goç seu.

I si l'amo diu que no, ell calla i s'ajup, creient en una equivocació de les seves dèries.

En Vilatorra, és botiguer. Té una botiga de mongetes cuites, escombres i gaseoses. Una botiga d'aquestes que se'n diuen de *Comestibles*, encare que's venguin més fregalls que queviures. I com a bon botiguer, sab fer molt bé la balança de les seves idees. Devant d'un *sanyó Esteve*, calla; encare que la seva ànima renegui, i davant d'un dels seus — joh, davant d'un dels seus! — enjega tota la bateria de les seves cordes vocals i crida i baladreja i fins titlla de conservadores a les pacífiques mongetes que expendeix.

La gent conservadora del poble, quan parla d'ell, diu:

— És un bon home. Llàstima de males companyies, que'l desencaminen, portant-lo a un exaltament d'idees, perillós.

I'ls catòlics preguen per la seva ànima, bo i amagant una mofeta rialla que'ls entre obra els llabis.

XIXU

POSTALS

Últimes novitats a l'IMPRESA GARRELL